Pallos Judit

Phenjan csak provokált?

Néhány nappal ezelőtt Dél-Koreából és Japánból származó hírek arról szóltak, hogy Észak-Korea az újabb rakétakísérleteit április 15-re, az államalapító Kim Ir Szen – a jelenlegi vezető Kim Dzsongun nagyapja – 101. születésnapjára időzíti. Ezt támasztották alá, hogy az északi vezetés eddig mindig számára fontos évfordulókhoz időzítette katonai erejének fitogtatását. Hírszerzői források szerint Észak-Korea keleti partvidékén már indításra készen áll egy vagy több Muszudan, más elnevezéssel Taepodong típusú rakéta, amelyek a feltételezések szerint Japánt, az ott levő okinavai amerikai és több más csendes-óceáni amerikai támaszpontot is elérhetnek. Tokiói és szöuli katonai vezetők arra is felhívták a figyelmet, hogy az észak-koreai hadsereg folyamatosan ide-oda mozgatja a Vonszan városba telepített rakétáit, feltehetően abból a célból, hogy megnehezítse a területet figyelő kémműholdak dolgát, és ne tudják pontosan meghatározni a rakéták fellövésének időpontját. A tényszerű és objektív hozzáállás érdekében azonban megjegyzendő, hogy a fegyverek mozgatása arra enged következtetni, hogy azokat még nem töltötték fel üzemanyaggal. Kémműholdas felvételek tanúsága szerint az újabb típusú rakéták mellé korábban már kipróbált Scud és Rodong típusú rakétákat is a területre vontattak, hogy ha támadásra kerül sor a korábbi kínos kudarc elkerülhetővé váljon. A szöuli és a tokiói védelmi minisztérium egyaránt közölte, hogy hadseregük teljes készültségben van, mindkét ország elhárító rakétákat helyezett a stratégiailag kulcsfontosságú helyszínekre. Amíg Szöul Patriot rakétákkal védi magát, addig Tokió a Patriot mellett Aegis rakétákkal

igyekszik bebiztosítani magát. (Dél-Korea egyébként a napokban azt is nyilvánosságra hozta, hogy valószínűleg északi szomszédja áll a március 20-án végrehajtott nagyszabású cybertámadás mögött, amely több bankot és a sajtó egy részét érintette. A támadásban állítólag harmincezer dél-koreai számítógép merevlemezét és háttértárait törölték. Ezt a vádat azonban Phenjan természetesen cáfolta.)

A napokban nyilvánosságra került egy hétoldalas az amerikai Védelmi Hírszerző Ügynökség (DIA) által készített és a titkosítás alól átmenetileg feloldott jelentés, amely kimondta: „A DIA mérsékelt bizonyossággal arra a következtetésre jutott, hogy Észak-Koreának olyan nukleáris fegyverei vannak, amelyeket ballisztikus rakéták képesek célba juttatni.” Ezt azonban az amerikai és a dél-koreai védelmi minisztérium is gyorsan cáfolta. Kim Monszok a dél-koreai védelmi minisztérium szóvivője úgy nyilatkozott egy sajtótájékoztatón, hogy a dél-koreai hadsereg értékelése szerint Észak-Koreának még nem sikerült rakétára felszerelhető nukleáris robbanótöltetet kifejlesztenie. Chuck Hagel amerikai védelmi miniszter továbbá sietett hangsúlyozni, hogy ez azonban nem jelenti azt, hogy Phenjan erre a közeljövőben nem lesz képes, vagy nem dolgozik már most ezen a projekten.

A helyzet kiéleződése miatt a múlt héten Barack Obama elnök is megszólalt az ügyben. Fehér házi dolgozószobájában Ban Ki Mun ENSZ főtitkár és a sajtó jeles képviselőinek jelenlétében – akár előre instrukciókba foglaltan – féloldalasan ülve (ami szimbolikusan azt jelentheti, hogy az amerikai vezetés nem tekinti egyenlő félnek az észak-koreai rezsimet) kijelentette: Az Egyesült Államok diplomáciai úton próbálja meg csökkenteni az Észak-Korea keltette feszültséget, de „minden szükséges lépést” meg fog tenni a saját és szövetségesei védelmében. Az elnök továbbá rámutatott: ideje, hogy Phenjan véget vessen a harcias magatartásnak, és hogy „csökkentse a hőfokot”. Ban Ki Mun pedig hozzátette: „Senki sem akar konfliktust látni a Koreai-félszigeten,” továbbá sürgette, hogy Kína és más országok, akik befolyással bírnak Phenjanra lépjenek fel a feszültség csökkentése érdekében. Érdekes intermezzo, hogy a folyamatos észak-koreai fenyegetések kapcsán már Fidel Castro is megszólalt. Szerinte a világ talán az 1962-es kubai rakétaválság óta nem került ilyen közel az atomháborúhoz. Castro nem mellesleg óva intette Kim Dzsongunt a végzetes lépés megtételétől.

Egyes szakértők szerint habár a Kim dinasztia legfiatalabb vezetője végül nem fogja kiadni a tűzparancsot, azonban a helyzet már annyira pattanásig feszült a térségben, hogy elég lesz egy félreérthető lépés vagy egy szerencsétlen incidens, és az eszkalálódás veszélyével fenyegető konfliktus törhet ki a Koreai-félszigeten. Hiszen a „remeteállam” környezete drasztikusan megváltozott az utóbbi hónapokban, számos szomszédos országban hatalomváltásra került sor, akik a jelenlegi észak-koreai vezetői stílust teljes mértékben elítélik, és támadás esetén agresszív válaszcsapást helyeztek kilátásba. Az az információ is kiszivárgott, hogy Dél-Korea és az Egyesült Államok határozottan, de csak korlátozottan fog reagálni az állítólagos újabb észak-koreai nukleáris kísérletre. Ha a Phenjan által kilőtt ballisztikus rakéta majd nyílt vizek felé tart, azt nem fogják lelőni, hagyják becsapódni.

A múlt hétvégén John Kerry, amerikai külügyminiszter kelet-ázsiai körúton járt, ahol magas rangú politikusokkal tárgyalva kifejtette, hogy az Egyesült Államok számára elfogadhatatlan az észak-koreai rendszer atomhatalmi státuszra való törekvése, valamint a mostani retorikai hadviselése, fenyegetőzései.

Köztudomású, hogy bár Phenjan 24 milliós lakosságához és gazdasági erejéhez mérten rendkívül nagy hadsereggel – 1.6 millió katonával, 60 tengeralattjáróval és négyszáz repülőgéppel – rendelkezik. Ugyanakkor vélhetően az ország vezetése teljes mértékben tisztában van azzal, hogy a támadása egyenlő lenne az öngyilkossággal. Az amerikai hírszerzési források arra engednek következtetni, hogy Kim Dzsongun a feszültség gerjesztésével azt szeretné elérni, hogy az Egyesült Államokkal folytathasson kétoldalú tárgyalásokat, az országa ellen irányuló szankciókat szüntessék be és ismét részesüljön a segélyszállítmányokból. Ennek lehet ékes bizonyítéka, hogy az ország rossz gazdasági állapotban van, már a hadsereg tagjait is mezőgazdasági munkára vezényelték, és egyre növekvő számban hagyják el az országot az ott élők. Az északi rezsim vezetője mindeközben a színfalak mögött csöndben menesztette a miniszterelnököt, és helyére a reformernek tartott, a poszton 2003 és 2007 között már kipróbált Pak Pongcsut nevezte ki, továbbá a *Rondog Szinmun* ~~nevű~~ észak-koreai pártlap hírül adta, hogy a nukleáris elrettentő és védelmi erő nyújtotta biztonságnak köszönhetően az ország teljes figyelmét a gazdaságra összpontosíthatja.

Az említett április 15-ei évfordulót a pattanásig feszült nemzetközi helyzetben Észak-Korea csendben és a körülményekhez képest békésen, az elhunytnak kijáró tiszteletben ünnepelte meg. Kim Dzsongun meglátogatta apja és nagyapja sírját és a vezetők ajándékait őrző mauzóleumot – adta hírül a KCNA nemzeti hírügynökség. Dél-Korea azonban továbbra is a legmagasabb készültségi fokozatban tartja hadseregét, egyes szakértők szerint ugyanis a helyzet addig nem jut nyugvópontra, amíg a dél-koreai–amerikai közös hadgyakorlat tart a térségben.

(2013. április 16.)